

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie skazanego M. O.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w dniu 11 marca 2014 r.

zażalenia skazanego na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału IV Karnego Sądu Okręgowego w L. z dnia 17 grudnia 2013 r. o odmowie przyjęcia kasacji, sygn. IV WKK [...]

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. i w zw. z art. 530 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 17 grudnia 2013 r. Przewodniczący Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w L. odmówił przyjęcia kasacji skazanego, wobec faktu, iż ustanowiony dla skazanego obrońca z urzędu nie znalazł podstaw do wniesienia kasacji, a skazany został pouczone o obowiązku sporządzenia i wniesienia kasacji przez obrońcę będącego adwokatem i braku tego nie uzupełnił (k. 435). W zażaleniu skazany podniósł, że wyznaczony mu obrońca z urzędu niewłaściwie wykonał swoje obowiązki, nie przeanalizował akt sprawy, albowiem gdyby to zrobił, to dostrzegłby wyraźnie podstawy do wniesienia kasacji; w dalszej części zażalenia skazany opisał swój pogląd na materiał dowodowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie może zostać uwzględnione. Analiza akt sprawy nie pozostawia wątpliwości, że zarządzenie o odmowie przyjęcia kasacji wydane zostało po tym, jak w sposób zgodny z przepisami prawa procesowego oraz wypracowanymi przez

orzecznictwo Sądu Najwyższego standardami postępowania, pouczone skazanego o możliwości złożenia kasacji przez adwokata ustanowionego z wyboru oraz „otwarto” mu 30 - dniowy termin dla wykonania tej czynności. Skoro w określonym w taki sposób terminie skazany nie skorzystał z możliwości wniesienia kasacji przez ustanowionego przez siebie obrońcę, to zaskarżone zarządzenie nie może zostać uchylone. Przypomnieć należy, że obowiązujące przepisy k.p.k. nie nakładają na właściwy sąd obowiązku wyznaczania kolejnego (lub kolejnych) obrońcy (obrońców) z urzędu dla zbadania istnienia podstaw do wniesienia kasacji lub też złożenia wniosku o wznowienie postępowania, po tym jak wyznaczony uprzednio do takiej czynności obrońca z urzędu stwierdził brak podstaw do złożenia takiego wniosku i poinformował o tym sąd. Prawo do obrony dla strony, która wykazała niemożność poniesienia kosztów obrony bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny (art. 78 § 1 k.p.k.), jest realizowane poprzez przyznanie - z urzędu - obrońcy dla wykonania określonej, objętej przymusem adwokackim, czynności procesowej. W tak ujmowanym prawie nie mieści się natomiast gwarancja dla skazanego, aby wyznaczony obrońca z urzędu dokonał takiej czynności w sposób jaki oczekuje skazany, chociażby obrońca ten nie dostrzegał istnienia jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych do dokonania takiej czynności (por. postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 2008 r., IV KZ 52/08, Lex nr 567077). Podkreślić należy również i to, że wyznaczenie z urzędu obrońcy dla wykonania określonej czynności w postępowaniu po uprawomocnieniu się wyroku musi łączyć się z określoną formą kontroli sądu co do tego, czy tak udzielona pomoc prawna jest rzeczywista. Nie chodzi tu, rzecz jasna, o ocenę skazanego, a więc stopień jego satysfakcji z tak udzielonej pomocy prawnej, albowiem pomoc ta nie może polegać na spełnieniu oczekiwań skazanego, ale o ocenę sądu. Tej z kolei dokonuje się w oparciu o pisemną opinię obrońcy i tylko wówczas, gdy opinia ta wykazuje „oczywiste zaniedbania obowiązków” np. w formie braku jakiegokolwiek uzasadnienia swojego stanowiska, konieczne staje się podjęcie stosownej reakcji sądu (wyznaczenie innego obrońcy), tak aby udzielona pomoc miała charakter rzeczywisty, a nie formalny (por. obszerne wywody zawarte w uzasadnieniu postanowień SN z dnia: 10 września 2008 r., II KZ 43/08, OSNKW 2008, z. 10, poz. 86; a zwłaszcza z dnia 17 listopada 2010 r., II KO 34/10, nie

publik.). Również w orzecznictwie ETPCz wskazują się na obowiązek umotywowania przyczyn odmowy wniesienia kasacji (§ 136-137 – wyrok z dnia 22 marca 2007 r., Staroszczyk przeciwko Polsce, skarga 59519/00; L. Garlicki: Niektóre zagadnienia orzecznictwa ETPCz w 2009 r., w: *Palestra* 2010, z. 9-10, s. 28). Odnosząc te uwagi do realiów niniejszej sprawy oraz podniesionych zastrzeżeń skazanego do „jakości” pracy obrońcy, stwierdzić należy, iż treść opinii prawnej sporządzonej przez obrońcę, wskazuje bez jakichkolwiek wątpliwości, że obrońca wykonał swoje zadanie w sposób rzetelny, dokonując analizy akt sprawy pod kątem istnienia podstaw kasacyjnych. Odmienna ocena skazanego nie może zatem skutkować uznaniem, że zaskarżone zarządzenie zostało wydane przedwcześnie. Na zakończenie wskazać również należy, że poza zakresem obecnych rozważań muszą znaleźć się te okoliczności, które zostały podniesione przez skazanego, a wskazują na uchybienia w zakresie toczącego się postępowania karnego. Okoliczności te mogą być przedmiotem ocen tylko wówczas, gdy zostanie wniesiona kasacja; w obecnym postępowaniu przedmiotem oceny jest li tylko trafność decyzji o odmowie przyjęcia kasacji.

Z tych powodów orzeczono jak w postanowieniu.